

Ook de *Sint-Pieter-leisteenmijn* of 'Fond d'Oury' (benaming van een vroegere bosontginning) is een getuige van het rijke industriële leisteen-verleden van Haybes.

Chronologie en belangrijkste data van de leisteenontginning:

8/10/1837: indienen van een aanvraag om een leisteenmijn uit te baten op het territorium van de gemeente *Haybes* door de heer Jean-Jacques Jaumotte-Roffidal op het gemeentehuis. Jean-Jacques was de zoon van Brice Jaumotte, de vroegere notaris van Haybes.

De gekozen plaats lag langs de Morhon-beek, op de plaats die '*Fontaine de Morhon*' werd genoemd.

8/2/1838 en **1/8/1839** : twee beslissingen van de gemeenteraad aanvaardden de aanvraag. De werken werden verondersteld op te starten binnen een jaar na de beslissing van de hogere autoriteit.

3/9/1839 : positief advies van de adjunct-prefect van Rocroi

6/9/1839: toelatingsbesluit voor de ontginning door de *prefect van de Ardennen*

27/12/1840: besluit van koning *Louis-Philippe*, die de toelatingen van de gemeente om een terrein voor leisteenontginning te verlenen valideerde.

De concessie bestond toen uit

- 5 hectare ondergronds, en
- 25 are bovengronds om bedrijfsgebouwen op te richten en afval te storten. Omdat bovengronds bomen moesten worden gerooid, moest de aanvrager een schadevergoeding aan de gemeente betalen in functie van de ouderdom van de bomen. Ook de kosten voor het afpalen van de concessie vielen ten laste van de exploitant.
- Toelating om gebruik te maken van het water van de *Morhon*- beek voor een pomp om de toekomstige leisteenmijn te ontwateren. Het water werd aangevoerd via een kanaal dat stroomopwaarts van de leisteenmijn werd afgeleid.

De 'Fond d'Oury' leisteenmijn rond 1965
© Guy Lépine

Over de huur die aan de gemeente betaald moest worden:

Afdracht* ten gunste van de gemeente van het 35e duizendste gedurende een periode van 10 jaar, daarna betaling van een afdracht van het 30e duizendste.

In februari 1853 vroeg de heer Jaumotte een uitbreiding van de concessie aan bij de graaf van Maldeghem, eigenaar van de bossen die aan die van de gemeente grensden. Er zijn geen archiefbronnen bewaard gebleven die het mogelijk zouden kunnen maken om te weten te komen of deze aanvraag werd aanvaard of niet.

Daarentegen weten we wel dat de gemeente bij het begin van de jaren 1870 een uitbreiding van de leisteenmijn in de gemeentebossen toeliet, en dat zowel boven- als ondergronds (75 are).

Op het plan kan je een tweede site zien die in 1872 werd opgestart maar die blijkbaar snel werd stopgezet.

De huidige mijningang is niet de originele toegang maar wel deels een galerij voor onderzoek en deels een galerij om de evacuatie van leisteenblokken mogelijk te maken. De exploitatiewerf bevond zich een vijftigtal meter lager.

Bij gebrek aan archieven wordt de stopzetting van deze leisteenmijn geschat op het einde van de 19de of het begin van de 20ste eeuw.

Fond d'Oury © Vincent Anciaux

* Afdracht : de vergoeding voor de gemeente Haybes als eigenaar van het terrein hield in dat de gemeente per vermeld aantal leien ofwel een vaste vergoeding of een vooraf bepaald deel van de productie ontving.